

**ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ
„ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“**

**ФАКУЛТЕТ
„АВИАЦИОНЕН“**

**ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА
ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“**

**Долна Митрополия
2023 г.**

УТВЪРЖДАВАМ:
НАЧАЛНИК НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“
БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ ИНЖ. _____ ЮЛИЯН РАДОЙСКИ
__._. 2023 г.

Приета с решение на АС
Протокол №60/25.07.2023 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Докторска програма: „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА
ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“

Образователна и научна степен: „ДОКТОР“

Ниво 8 по националната квалификационна рамка

Област на виеше образование: 9. „СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“

Професионално направление: 9.2. „ВОЕННО ДЕЛО“

1. ЦЕЛИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ ПО **ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА**

1.1. Да се подготвят висококвалифицирани специалисти в сферата на военното дело, с опит за извършване на самостоятелна научна, научноизследователска и преподавателска дейност;

1.2. Да се разшири и задълбочи общата и професионалната компетентност на докторантите в областта на сигурността в съвременната динамична, нелинейна и комплексна сложност среда на национална сигурност и рационализиране на управленските решения в сектора за сигурност;

1.3. Адаптиране на знанията, уменията и професионалните практики към изискванията на стандартите на НАТО за достигане на пълна съвместимост на структурите за сигурност.

2. ЗАДАЧИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ ПО ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

2.1. Задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите, необходими за извършване на самостоятелна научна, научноизследователска и научнопреподавателска дейност;

2.2. Разработване на методики и алгоритми за анализ, проектиране, диагностика, оценка, планиране и прогнозиране на Военното дело;

2.3. Провеждане на научни и приложни изследвания, създаване на симулационни модели и експериментални методики за развитие на теорията и практиката в сектора за сигурност;

2.4. Усвояване на нови знания и умения, и придобиване на компетентности в областта на съвременните тенденции на военното дело в сектора за сигурност;

2.5. Придобиване на умения и компетентности за анализиране на приоритетни теоретични и практически проблеми в сектора за сигурност;

2.6. Рационализиране на управленските решения за ефективен мениджмънт на сигурността в динамично променливата среда на сигурност;

2.7. Усвояване на методологията за планиране и организиране на научно изследване и за представяне на постигнатите резултати пред научната национална и международна общност.

3. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

А. Знания

- за специализирани научни и приложни проблеми в областта на военното дело, необходими за извършване на оригинални изследвания, критичен анализ и синтезиране на нови идеи;

- за методите на научните изследвания в сектора за сигурност, необходими при създаване и внедряване на нови, рационализирани решения в сферата на военното дело;

- за фундамента и терминологията в областта, същността и съдържанието на основните стратегически документи, регламентиращи ефективността на военното дело;
- за откриване и дефиниране научни проблеми във военното дело, оригинални научни изследвания и иновативни управленски решения, реализиращи научно обосновани цели;
- за критичен анализ и синтезиране на нови идеи и в сродни научни области;
- за откриване, възприемане и оценка на рисковете и заплахите за националната сигурност и ефективен риск-мениджмънт във военното дело.

Б. Умения

- да създава и ръководи екипи, да разпределя времето и да управлява ресурсите за сигурност, да решава комплексни проблеми чрез иновативни методи и инструменти за проектиране, изследване и внедряване в сферата на военното дело;
- да разпознава и усвоява авангарден опит, добри практики и гарантиране усвояването на поуките и повторемостта на успехите, избягване на загубите и изтичането на знания;
- да открива, извлича, систематизира, синтезира и оценява информацията от различни източници, да разпознава и усвоява авангарден опит и добри практики при създаване и разпространение на нови научни продукти във военното дело;
- да разрешава и преодолява критични изследователски проблеми чрез поддържане на висока информираност за световни постижения във военното дело, да подобрява стандартните модели и подходи, да предлага и развива иновативни решения чрез комбиниране на оригинални стратегии, технологии и изследвания;
- да владее методи и средства за адекватни научни и практически подходи и рационално планиране на изследователска дейност, да анализира емпирична информация и оценява обективно получените резултати, да формулира правилни изводи, обобщения и препоръки за ефективен мениджмънт на военното дело;

- да защитава обосновано теза в писмено и устно изложение чрез научнотеоретични и практико-експериментални доказателства, да създава и представя научни и технически документи (научни проекти, статии, резюмета, доклади, фигури, графики и др.), да комуникира чрез медии пред различна аудитория;
- да бъде предприемчив, взискателен към работата си, а при необходимост да проявява адаптивност и интелектуална гъвкавост.

В. Лични и професионални компетентности

В.1. Самостоятелност и отговорност

- създава и интерпретира нови знания чрез собствени проучвания или друга научна дейност (аналитична, прогнозна, експертна, развойна, технологична, нормативна) в сектора за сигурност;
- въз основа на постигнатите нови знания демонстрира умения за разширяване обхвата на досега познатата научна област на организацията и управлението на въоръжените сили и преценява необходимостта от актуални публикации;
- притежава способност за критична самооценка на постиженията от изследователския труд и ефективно организационно поведение, на базата на усвоените знания, формираните умения, развитите способности, личните позиции, отношения и ценностни ориентири;
- притежава способност да планира и изпълнява ефективен и продуктивен научно-изследователски процес като го адаптира към динамиката на актуалната научна и/или мениджърска проблематика.

В.2. Компетентности за учене

- Показва капацитет за систематично придобиване, осмисляне и творческо използване на значително количество знания от най-съвременните научни постижения или от областта на професионалната практика.

В.3. Комуникативни и социални компетентности

- Проявява качества и умения, изискващи висока лична отговорност и самостоятелна инициативност в сложни и непредвидими обстоятелства, както и в професионална и еквивалентна среда;

- Демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения във военното дело в динамични промени на средата на сигурност;

- Да общуват пълноценно на поне един допълнителен европейски език, като използват специализирана терминология в областта на военното дело.

В.4. Професионални компетентности

- Владее техники за научни изследвания и сложни академични проучвания в сектора за сигурност относно проектиране, разработване, изследване, внедряване в сферата на военното дело;

- Извършва информирани преценки и експертизи по сложни въпроси в сектора за сигурност, включително в ситуации с непълна или ограничена информация, представяйки идеите и заключенията си ясно и обосновано пред специализирана и неспециализирана аудитория;

- Притежава способности да продължава и задълбочава изследванията в научната област на организацията и управлението на въоръжените сили на все по-сложни равнища, като допринася за развитието на новите техники, идеи или подходи;

- Реализира се продуктивно при изпълнение на сложни функции, роли и разнообразни длъжностни задължения и отговорности, на всички организационни нива в условията на прозрачност, отговорност, отчетност, законност, доверие, съпричастност, взаимодействие, ефикасност и ефективност.

4. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“

- Приемането и обучението в образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

- Специфичните изисквания на реда за приемане за обучение в образователна и научна степен „доктор“ за военнослужещи и цивилни служители от Министерството на отбраната са определени в заповеди на министъра на отбраната на Република България № ОХ-626/27.07.2011г. и № ОХ- 380/30.05.2012 г., в Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени във ВВВУ „Георги Бенковски“ и Стандарт за обучение в докторски програми във ВВВУ „Георги Бенковски“.

- За военнослужещите, кандидатстващи за обучение в докторантура се изисква владеене на английски език по стандарт на НАТО - STANAG 6001.

- Право на защита на дисертационен труд се придобива с решение на съвета на основното звено след изпълнение на дейностите по обучението и успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план за обучение в докторантура.

- Образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ се придобива след успешно защитен дисертационен труд пред научно жури.

5. ОБЛАСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЯ И ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Придобилите образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ могат:

- Да извършват научно-преподавателска дейност във висши училища и самостоятелни научни изследвания в научноизследователски институции в областта на военното дело, да участват в процедури за израстване в степен и в хабилитационни процедури.
- Да участват и ръководят екипи за проектиране, разработване и внедряване на стратегически документи в сферата на военното дело.
- Специалисти с ОНС „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ се реализират успешно в структурите за сигурност и отбрана на местно, регионално и национално ниво на управление.

Квалификационната характеристика е обсъдена на заседание на катедра „Тактика, въоръжение и системи за сигурност в отбраната“ с протокол № ____/____.____.2023 г. и е приета на заседание на ФС на факултет „Авиационен“ с протокол № / 2023 г.

Декан на факултет „Авиационен“
Полк. проф. д-р Христов
_____._____. 2023 г.

Началник на катедра „ТВССО“
Полк. проф. д. н. инж. Атанасов
_____._____. 2023 г.

ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

НАЧАЛНИК НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ ИНЖ. _____ ЮЛИЯН РАДОЙСКИ
__._. 2023 г.

Приета с решение на АС
Протокол №60/25.07.2023 г.

УЧЕБЕН ПЛАН

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Форма на обучение - редовна

Срок на обучение - 3 години

Категория обучаеми – докторанти

ОБЛАСТНА ВИС ШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ:	9. Сигурност и отбрана
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:	9.2. Военно дело
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:	„Организация и управление на въоръжените сили“
ОБРАЗОВАТЕЛНО И НАУЧНА СТЕПЕН:	„Доктор“

Долна Митрополия

2023 г.

Разпределение на натоварването на докторантите

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДЕЙНОСТ													
I. Задължителни дисциплини													
1	Основи на научните изследвания	115	20	10	85	115						И	5
2	Организация и управление на въоръжените сили	275		45	230	275						И	11
3	Бойни технически средства и системи	275	40	20	215		275					И	11
4	Теория на военната организация	275			275				275			И	11
II. Избираеми дисциплини													
5	Избираема дисциплина 1	275			275		90	185				И	11
6	Избираема дисциплина 2	275			275			170	105			И	11
III. Преподавателска дейност													
7	Провеждане на занятия с обучаеми в ОКС „Бакалавър“	130		90	40	25	25	25	25	30			5
	Всичко часове за задължителна учебна дейност	1620	60	165	1395	415	390	380	405	30	0		
	Кредити за задължителна учебна дейност					17	16	15	16	1	0		65

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ													
1	Научноизследователска дейност	1755			1755	335	110	370	345	595			70
2	Реферат върху извършения литературен обзор и общата структура на дисертационния труд	250			250		250						10
3	Подготовка на дисертационния труд за предварително обсъждане и защита пред научно жури	875			875					125	750		35
	Всичко часове за задължителна научноизследователска дейност	2880	0	0	2880	335	360	370	345	720	750		
	Кредити за задължителна научноизследователска дейност					13	14	15	14	29	30		115
	ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ В ЧАСОВЕ	4500	60	165	4275	750	750	750	750	750	750		
	КРЕДИТИ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ					30	30	30	30	30	30		180
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ													
I. Учебна дейност													
1	Факултативна дисциплина	130		90	40	По решение на катедрения съвет					И	4	
II. Научноизследователска дейност													
2	Присъствие на различни научни форуми	По решение на началника и/или катедрения съвет											

Блок избираеми дисциплини	Блок факултативни дисциплини
<p>Основи на военното обучение и възпитание.</p> <p>Бойни и технически средства и системи</p>	<p>1. Математически методи за моделиране.</p> <p>2. Методи и форми на обучение.</p>

Учебният план е обсъден и приет от Академичния съвет на ВВВУ „Георги Бенковски“ с протокол №__/__. 2023г.

<p>ЗАМЕСТНИК - НАЧАЛНИК ПО УЧЕБНАТА И НАУЧНА ЧАСТ НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“:</p> <p>ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____ НИКОЛАЙ НИЧЕВ _____. 2023 г.</p>	<p>ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“: ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____ МАНУШ ХРИСТОВ _____. 2023 г.</p> <p>НАЧАЛНИК НА КАТЕДРА „ТВССО“: ПОЛК. ПРОФ. Д. Н. ИНЖ. _____ МИЛЕН АТАНАСОВ _____. 2023 г.</p>
---	--

ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

НАЧАЛНИК НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ ИНЖ. _____ ЮЛИЯН РАДОЙСКИ
__._. 2023 г.

Приета с решение на АС
Протокол №60/25.07.2023 г.

УЧЕБЕН ПЛАН

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Форма на обучение - задочна

Срок на обучение - 4 години

Категория обучаеми – докторанти

ОБЛАСТНА ВИС ШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ:	9. Сигурност и отбрана
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:	9.2. Военно дело
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:	„Организация и управление на въоръжените сили“
ОБРАЗОВАТЕЛНО И НАУЧНА СТЕПЕН:	„Доктор“

Долна Митрополия

2023 г.

Разпределение на натоварването на докторантите

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДЕЙНОСТ															
I. Задължителни дисциплини															
1	Основи на научните изследвания	115	10		105	115								И	5
2	Организация и управление на въоръжените сили	275			275	150	125							И	11
3	Бойни технически средства и системи	275	10		265		125	150						И	11
4	Теория на военната организация	275	10		265					35	240			И	11
II. Избираеми дисциплини															
5	Избираема дисциплина 1	275	10		265			95	180					И	11
6	Избираема дисциплина 2	275	10		265				65	210				И	11
III. Преподавателска дейност															
7	Провеждане на занятия с обучаеми в ОКС „Бакалавър“	130		70	60	20	20	25	25	20	20				5
	Всичко часове за задължителна учебна дейност	1620	50	70	1500	285	270	270	270	265	260				
	Кредити за задължителна учебна дейност					11	11	11	11	11	10				65

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ															
1	Научноизследователска дейност	1755			1755	275	25	275	275	300	325	280			70
2	Реферат върху извършения литературен обзор и общата структура на дисертационния труд	250			250		250								10
3	Подготовка на дисертационния труд за предварително обсъждане и защита пред научно жури	875			875							300	575		35
	Всичко часове за задължителна научноизследователска дейност	2880	0	0	2880	275	275	275	275	300	325	580	575		
	Кредити за задължителна научноизследователска дейност					11	11	11	11	12	13	23	23		115
	ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ В ЧАСОВЕ	4500	50	70	4380	560	545	545	545	565	585	580	575		
	КРЕДИТИ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ					22	22	22	22	23	23	23	23		180
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ															
I. Учебна дейност															
1	Факултативна дисциплина	120			120	По решение на катедрения съвет								И	4
II. Научноизследователска дейност															
2	Присъствие на различни научни форуми	По решение на началника и/или катедрения съвет													

Блок избираеми дисциплини	Блок факултативни дисциплини
<p>Основи на военното обучение и възпитание.</p> <p>Бойни и технически средства и системи</p>	<p>1 .Математически методи за моделиране.</p> <p>2.Методи и форми на обучение.</p>

Учебният план е обсъден и приет от Академичния съвет на ВВВУ „Георги Бенковски“ с протокол №__/__. 2023 г.

<p>ЗАМЕСТНИК - НАЧАЛНИК ПО УЧЕБНАТА И НАУЧНА ЧАСТ НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“:</p> <p>ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____НИКОЛАЙ НИЧЕВ _____. 2023 г.</p>	<p>ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“: ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____МАНУШ ХРИСТОВ _____. 2023 г.</p> <p>НАЧАЛНИК НА КАТЕДРА „ТВССО“: ПОЛК. ПРОФ. Д. Н. ИНЖ. _____МИЛЕН АТАНАСОВ _____. 2023 г.</p>
--	--

ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

НАЧАЛНИК НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ ИНЖ. _____ ЮЛИЯН РАДОЙСКИ
__._. 2023 г.

Приета с решение на АС
Протокол №60/25.07.2023 г.

УЧЕБЕН ПЛАН

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Форма на обучение - дистанционно

Срок на обучение - 4 години

Категория обучаеми – докторанти

ОБЛАСТНА ВИС ШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ:	9. Сигурност и отбрана
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:	9.2. Военно дело
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:	„Организация и управление на въоръжените сили“
ОБРАЗОВАТЕЛНО И НАУЧНА СТЕПЕН:	„Доктор“

Долна Митрополия

2023 г.

Разпределение на натоварването на докторантите

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДЕЙНОСТ															
I. Задължителни дисциплини															
1	Основи на научните изследвания	115	10		105	115								И	5
2	Организация и управление на въоръжените сили	275			275	150	125							И	11
3	Бойни технически средства и системи	275	10		265		125	150						И	11
4	Теория на военната организация	275	10		265					35	240			и	11
II. Избираеми дисциплини															
5	Избираема дисциплина 1	275	10		265			95	180					и	11
6	Избираема дисциплина 2	275	10		265				65	210				и	11
III. Преподавателска дейност															
7	Провеждане на занятия с обучаеми в ОКС „Бакалавър“	130		70	60	20	20	25	25	20	20				5
	Всичко часове за задължителна учебна дейност	1620	50	70	1500	285	270	270	270	265	260				
	Кредити за задължителна учебна дейност					11	11	11	11	11	10				65

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ															
1	Научноизследователска дейност	1755			1755	275	25	275	275	300	325	280			70
2	Реферат върху извършения литературен обзор и общата структура на дисертационния труд	250			250		250								10
3	Подготовка на дисертационния труд за предварително обсъждане и защита пред научно жури	875			875							300	575		35
	Всичко часове за задължителна научноизследователска дейност	2880	0	0	2880	275	275	275	275	300	325	580	575		
	Кредити за задължителна научноизследователска дейност					11	11	11	11	12	13	23	23		115
	ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ В ЧАСОВЕ	4500	50	70	4380	560	545	545	545	565	585	580	575		
	КРЕДИТИ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ					22	22	22	22	23	23	23	23		180
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ															
I. Учебна дейност															
1	Факултативна дисциплина	120			120	По решение на катедрения съвет							И	4	
II. Научноизследователска дейност															
2	Присъствие на различни научни форуми	По решение на началника и/или катедрения съвет													

Блок избираеми дисциплини	Блок факултативни дисциплини
<p>Основи на военното обучение и възпитание.</p> <p>Бойни и технически средства и системи</p>	<p>1 .Математически методи за моделиране.</p> <p>2.Методи и форми на обучение.</p>

Учебният план е обсъден и приет от Академичния съвет на ВВВУ „Георги Бенковски“ с протокол №__/__. 2023 г.

<p>ЗАМЕСТНИК - НАЧАЛНИК ПО УЧЕБНАТА И НАУЧНА ЧАСТ НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“:</p> <p>ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____НИКОЛАЙ НИЧЕВ _____. 2023 г.</p>	<p>ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“: ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____МАНУШ ХРИСТОВ _____. 2023 г.</p> <p>НАЧАЛНИК НА КАТЕДРА „ТВССО“: ПОЛК. ПРОФ. Д. Н. ИНЖ. _____МИЛЕН АТАНАСОВ _____. 2023 г.</p>
--	--

ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

НАЧАЛНИК НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ ИНЖ. _____ ЮЛИЯН РАДОЙСКИ

____.____. 2025 г.

Приета с решение на АС
Протокол № 18/23.01.2025 г.

УЧЕБЕН ПЛАН

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Форма на обучение – самостоятелна подготовка

Срок на обучение – до 5 години

Категория обучаеми – докторанти

ОБЛАСТНА ВИС ШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ:	9. Сигурност и отбрана
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:	9.2. Военно дело
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:	„Организация и управлението на въоръжените сили“
ОБРАЗОВАТЕЛНО И НАУЧНА СТЕПЕН:	„Доктор“

Долна Митрополия

2025 г.

Разпределение на натоварването на докторантите

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща натовареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		V година		Форми на контрол	Кредити
			Лекции	Упражнения	Самоподготовка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър	IX семестър	X семестър		
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДЕЙНОСТ																	
I. Задължителни дисциплини																	
1	Основи на научните изследвания	115	20	10	85	115										И	5
2	Организация и управлението на въоръжените сили	245			245											И	10
3	Бойни технически средства и системи	680			680											и	27
4	Теория на военната организация	700			700				680							и	28
II. Избираеми дисциплини																	
5	Избираема дисциплина 1	680			680	По решение на катедрения съвет										и	27
6	Избираема дисциплина 2	680			680	По решение на катедрения съвет										и	27
III. Преподавателска дейност																	
7	Провеждане на занятия с обучаеми в ОКС „Бакалавър“	125		30	95	25	25	25	25	25							5
	Всичко часове за задължителна учебна дейност	Не по малко от 1620 часа															
	Кредити за задължителна учебна дейност	Не по малко от 65 кредита															

№	Наименование на учебните дисциплини	Обща наговареност	Часове			I година		II година		III година		IV година		V година		Форми на контрол	Кредити	
			Лекции	Упражнения	Самоподготвка	I семестър	II семестър	III семестър	IV семестър	V семестър	VI семестър	VII семестър	VIII семестър	IX семестър	X семестър			
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ																		
1	Научноизследователска дейност																70	
2	Подготовка на дисертационния труд за предварително обсъждане и защита пред научно жури	875			875					125	750						35	
	Всичко часове за задължителна научноизследователска дейност	Не по малко от 2125 часа																
	Кредити за задължителна научноизследователска дейност	Не по малко от 85 кредита																
	ОБЩО ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ В ЧАСОВЕ	Не по малко от 3745 часа																
	КРЕДИТИ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ	Не по малко от 150 кредита До 30 кредита за работа до зачисляването в докторантура													180			
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ																		
I. Учебна дейност																		
1	Факултативна дисциплина	120			120	По решение на катедрения съвет										И	4	
II. Научноизследователска дейност																		
2	Присъствие на различни научни форуми					По решение на началника и/или катедрения съвет												

Блок избираеми дисциплини	Блок факултативни дисциплини
<p>Основи на военното обучение и възпитание. Бойни и технически средства и системи</p>	<p>1 .Математически методи за моделиране. 2.Методи и форми на обучение.</p>

Учебният план е обсъден и приет от Академичния съвет на ВВВУ „Георги Бенковски“ с протокол № 1 8 /2 3 .01. 2025 г.

ЗАМЕСТНИК - НАЧАЛНИК ПО УЧЕБНАТА И НАУЧНА ЧАСТ НА

ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“:

ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____НИКОЛАЙ НИЧЕВ

_____. 2025 г.

ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“:

ПОЛК. ПРОФ. Д. Н. ИНЖ. _____МИЛЕН АТАНАСОВ

_____. 2025 г.

НАЧАЛНИК НА КАТЕДРА „ТВССО“:

ДОЦ. Д-Р ИНЖ. _____СТОЙКО СТОЙКОВ

_____. 2025 г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“
ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____ МАНУШ ХРИСТОВ
__._. 2023 г.

МЕТОДИКА ЗА ПРИЕМ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ
СИЛИ“ НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

Професионално направление:
9.2. „ВОЕННО ДЕЛО“

Област на висшето образование:
9. „СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“

Долна Митрополия
2023 г.

Методиката за прием в докторска програма систематизира технология за провеждане на конкурсни изпити за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение (процедура, изисквания и оценяване), класиране на кандидатите и зачисляване. Уточняват се особеностите, реда и условията за прием при самостоятелна форма на обучение, както и при обучение на чуждестранни граждани.

Стандарт за обучение в докторски програми във ВВВУ „Георги Бенковски“.

I. Общи положения.

Настоящата методика определя редът и процедурите за прием на допуснатите до конкурс кандидати за докторанти в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ във ВВВУ „Георги Бенковски“.

Изискванията, редът, сроковете и необходимите документи за кандидатстване са определени в нормативни документи на Република България и на Министерството на отбраната, както и в правилниците на ВВВУ „Георги Бенковски“.

За организирането на приема на допуснатите до конкурса кандидати за докторанти отговаря началникът на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската „Организация и управление на въоръжените сили“ във ВВВУ „Георги Бенковски“, а контрол осъществява началникът на основното звено.

II. Прием на докторанти в редовна, задочна или дистанционна форма на обучение

Конкурсът за прием включва:

- изпит по: „Организация и управление на въоръжените сили“;
- изпит по чужд език, избран от кандидата.

Програмата за изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ се обсъждат и приемат на заседание на съвета на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“ и се утвърждават от началника на звеното. Програмата се приема не по-късно от 5 работни дни преди крайния срок за подаване на документи по обявения конкурс. Програмата включва:

- дата, място и час за провеждане на изпита;
- въпроси за изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“;
- списък с литература за подготовка.

В програмата се включват три вида въпроси:

- въпроси от основите на управлението;
- въпроси засягащи специфични особености на мениджмънтана сигурността в зависимост от темата на дисертационния труд;
- допълнителни специфични въпроси, свързани с очакваните проблеми, които ще бъдат решавани в дисертационния труд.

Датата за провеждане на изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ е не по-рано от 50 дни от крайния срок за подаване на документи от кандидатите по конкурса.

Изпитът по „Организация и управление на въоръжените сили“ се провежда от комисия, която включва трима хабилитирани лица в научната област на докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“. Комисията се назначава със заповед на Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“ по предложение на Началника (Ръководителя) на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма.

Изпитът по „Организация и управление на въоръжените сили“ се състои от писмена и устна част. За писмената част комисията изготвя три варианта на изпитни билети, поставени в пликове с номера и включващи по три въпроса от предоставения на кандидатите списък с въпроси.

За провеждане на писмената част на изпита в деня преди провеждането

му със заповед на Началника на основното звено се назначават двама квестори. Преди началото на писмената част председателят на изпитната комисия разяснява на кандидатите процедурата за провеждане на изпита и критериите за класиране. Председателят на изпитната комисия изисква от всички кандидати да изключат и оставят на специално определено място всякакви комуникационни и електронни устройства (GSM апарати, преносими компютри, таблети и др.). След това един от кандидатите изтегля номер на вариант. Председателят на комисията изважда билета от плика със съответния номер и прочита въпросите от него. След това изважда другите билети и ги показва на представителя на кандидатите, за да се уверят, че те съдържат различни въпроси от тези в изтегления вариант. На кандидатите се предоставят 4 (четири) астрономически часа за развиване на въпросите от изтегления вариант.

Писмената част от изпита се провежда анонимно. На всеки кандидат се раздава комплект, който включва подпечатани листове за развитие на въпросите и малък плик с листче за лични данни. На малкото листче кандидатите нанасят

съответните лични данни и го поставят в малкия плик, без да го запечатват. Малкият плик се запечатва при предаване на писмената работа след проверка от квестора или член на изпитната комисия.

Върху листовете за развиване на въпросите не се допуска поставяне на лични данни или други знаци, освен номера на изтегления вариант, въпросите от него и написаното по съдържанието на въпросите. При предаване на писмената работа квесторът проверява за наличие на нерегламентирани знаци върху листовете и при наличие на такива извиква председателя на комисията. Той преглежда знаците заедно с кандидата и в присъствието поне на един квестор или член на комисията. Решение относно такава писмена работа се взема от изпитната комисия след приключване на писмената част от всички кандидати, преди разглеждането на писмените работи по същество.

По време на писменото развиване на въпросите в залата винаги присъства поне един квестор. По време на писмената част в залата могат да влизат само

членове на изпитната комисия и назначените квестори. При съмнение за опит за преписване от някой кандидат, квесторът взима нерегламентираните материали и устройства и уведомява председателя на изпитната комисия. Той взима материалите от квестора и в друга зала свиква комисията. Комисията преценява доколко тези материали са свързани с провеждания изпит и взима решение, дали има опит за преписване. Ако комисията констатира опит за преписване, кандидатът се отстранява от участие в конкурса и се поставя оценка слаб 2,00 на писмената му работа.

След изтичане на времето за писмената част всички кандидати предават писмените си работи, независимо докъде са стигнали в развиването на въпросите. Квесторите събират комплектите на кандидатите и ги предават на председателя на изпитната комисия. Той събира изпитната комисия, която първо разглежда случаите на оставени знаци по писмената работа, без председателя да обявява чия е писмената работа. Ако комисията вземе решение, че това е опит за нарушаване на анонимността се разпечатва малкото пликче и на кандидата се поставя оценка слаб 2,00 на писмената работа. След това комисията преглежда писмените работи и оценява всяка по отделно, като оценката се закръглява до 0,5. Комисията оценява всяка работа с консенсус. След оценяването на всички писмени работи се отварят малките пликчета и оценките от писмените работи се поставят на съответния кандидат. До устната част на изпита се допускат само кандидатите получили на писмената си работа най-малко оценка много добър 4,50.

В обявения час за начало на устната част на изпита, председателят на комисията обявява пред всички кандидати резултатите от писмената част. При наличие на възражения, те се разглеждат от комисията след приключване на устната част с допуснатите до нея кандидати. Устната част на изпита протича индивидуално, като всеки допуснат кандидат се изпитва от комисията по отделно. След устното изпитване на всички допуснати кандидати комисията определя оценките от устната част на изпита по „Организация и управление на въоръжените

сили“ с консенсус, като ги закръглява до 0,5. Общата оценка от изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ е средната оценка от писмената и устната част, като се оформя с точност до 0,25. Успешно положили изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ са кандидатите получили обща оценка от изпита най-малко много добър 5,00. След приключване на устната част на изпита, комисията разглежда възраженията на не допуснатите до устната част на изпита кандидати и взема решение по тях. По време на тези разглеждания кандидатите могат да искат да преглеждат само собствените си писмени работи, не и тези на другите кандидати. След приключване на всички процедури председателят на изпитната комисия обявява окончателните резултати от изпита пред всички кандидати.

След приключване на изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ председателят подрежда кандидатите по низходящ ред по общата оценка от изпита. Комисията съставя протокол от проведения изпит, който се подписва от всички членове на комисията. В протокола се отразяват:

- дата, комисията и номера на заповедта на Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“ за назначаването ѝ;
- констатираните опити за преписване и взетите по тях решения;
- резултатите от писмената част на изпита;
- допуснатите до устен изпит кандидати;
- общите оценки от изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“ на кандидатите, допуснати до устен изпит;
- постъпилите възражения и взетите по тях решения.

Протоколът се изготвя в два екземпляра, които се извеждат в регистратурата. Председателят на изпитната комисия предава втория екземпляр на протокола и всички документи и материали на кандидатите на Началника на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“.

Изпитите по езиците се провеждат от комисия с най-малко двама члена,

назначена със заповед на Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“, в които комисии могат да бъдат включени и нехабилитирани преподаватели по съответния език. До изпит по чужд език се допускат само кандидатите, които успешно са положили изпита по „Организация и управление на въоръжените сили“. Членовете на комисията определят с консенсус оценката от изпита, като я закръгляват до 0,5. За успешно положил изпита по чужд език се счита кандидат, който е получил оценка не по-ниска от добър 4,00. След приключване на изпита, председателя на изпитната комисия обявява резултатите пред всички кандидати. За проведения изпит се съставя протокол, подписан от всички членове на комисията, като екземпляр от него се предоставя на Началника на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“.

В 7-дневен срок след постъпването на резултатите от конкурсните изпити, съветът на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“ прави предложение за зачисляване на успешно издържалия конкурсните изпити кандидат, получил най-висока оценка от изпита по специалността, както и за научен ръководител. В случай, че двама или повече кандидати имат равни оценки от изпита по специалността, те се класират според оценките от изпита по чужд език. Ако отново се получи равен резултат за двама или повече кандидати, те се класират според успеха от дипломата за ОКС „магистър“. Решението се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство. Началникът на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“ внася предложението в съвета на основното звено, в което се посочват:

- класирането на кандидатите;
- формата на докторантурата;
- областта на висше образование;
- професионалното направление;
- докторската програма;

- срокът на обучение;
- научният ръководител.

В едномесечен срок от датата на внасяне на предложението съветът на основното звено взема решение за зачисляване и за научен ръководител на класирания на първо място кандидат. В случай, че двама или повече кандидати са класирани на първо място, съвета на основното звено избира един от тях, като се съобразява с документите и публикациите, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидатите в професионалното направление и съответната научна област. Когато нито един от кандидатите не получи мнозинство, се провежда ново гласуване с участието на двамата кандидати, получили най-много гласове от първото гласуване. За избран се счита кандидатът, получил повече гласове. Решението се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство.

III. Прием на докторанти на самостоятелна подготовка

Приемът на докторанти на самостоятелна подготовка се извършва без конкурсен изпит.

Кандидатът за обучение в докторантура чрез самостоятелна подготовка представя с писмо до Началника на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“ необходимите документи и проект на дисертационния труд (в два екземпляра), разработен в основната му част и библиография към труда.

В 3-дневен срок от постъпване на писмото Началникът на първичното звено определя две хабилитирани лица и/или лица с научна степен „доктор на науките“ или с образователна и научна степен „доктор“ за мнения по представения проект на дисертационния труд и библиографията към него.

В едномесечен срок от датата на подаване на документите от кандидата, но не по-рано от 14 дни след тази дата, съветът на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма „Организация и управление на въоръжените сили“, на свое заседание обсъжда проекта на дисертационния труд в

присъствието на кандидата. На заседанието определените от Началникът на първичното звено лица внасят в писмен вид своите мнения по представения проект. Съветът дава положителна или отрицателна оценка на проекта, като решението се взема с обикновено мнозинство и явно гласуване.

Ако съветът даде положителна оценка на проекта, Началникът на първичното звено прави предложение до съвета на основното звено. В предложението се включват:

- темата на дисертационния труд;
- област на висше образование;
- професионално направление;
- докторска програма;
- научен ръководител;
- срок на обучение;

В едномесечен срок от датата на внасяне на предложението факултетният съвет взема решение за зачисляване и за научен ръководител.

Методиката за прием в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е обсъдена на заседание на катедра „Тактика, въоръжение и системи за сигурност в отбраната“ с протокол №___/ 2023 г. и е приета на заседание на ФС на факултет „Авиационен“ с протокол №___/ 2023 г.

Началник на катедра „ТВССО“:

Полк. проф. д. н. инж. _____Милен Атанасов

____.____. 2023г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“
ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____ МАНУШ ХРИСТОВ
__._. 2023 г.

МЕТОДИКА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИ ПО ДОКТОРСКИ МИНИМУМ
В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“
НА ВВВУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“

Професионално направление:

9.2. „ВОЕННО ДЕЛО“

Област на висшето образование:

9. „СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“

Долна Митрополия
2023 г.

Методиката систематизира технологията за провеждане на изпити по докторски минимум по задължителните, избираемите и факултативните учебни дисциплини в учебните планове за обучение на докторанти (редовна, задочна, дистанционна форма и самостоятелна подготовка) в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“.

Стандарт за обучение в докторски програми във ВВВУ „Георги Бенковски“.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата методика определя редът и процедурите за провеждане на изпити по докторски минимум по задължителните, избираемите и факултативните учебни дисциплини от учебните планове за редовна, задочна и дистанционна форма и самостоятелна подготовка в докторска програма

„Организация и управление на въоръжените сили“ във ВВВУ „Георги Бенковски“.

Организирането и провеждането на изпити по докторски минимум в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е в съответствие с индивидуалния план на докторанта, но не по-късно от края на втората година от срока на докторантурата.

Организирането на провеждането на изпити по докторски минимум в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ отговаря Началникът на първичните звена, в които се извършва обучението по докторската програма, а контрол осъществява Началникът на основното звено.

II. ЦЕЛИ НА ИЗПИТА

Изпитите за докторантски минимум по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ са елемент от учебно-образователната дейност на докторанти по акредитирани от НАОА докторски програми.

Изпитите са средство за проверка на знанията на докторантите по задължителните, избираемите и факултативните учебни дисциплини от учебния план на докторската програма и база за тяхната научноизследователска и

преподавателска и/или експертна дейност като елементи на учебния план за обучение на докторанти.

Целите на изпитите са:

- проверка на знанията за специализирани научни и приложни проблеми в областта на националната сигурност, преценка на степента на усвояване;
- създаване на стимули за сериозна самостоятелна научноизследователска дейност;
- формиране у докторантите на обективност, принципност и обосноваване на личната им самооценка в професионална и еквивалентна среда; стремеж към усъвършенстване и разширяване на придобитите знания, самостоятелното и творческото им използване от докторантите в тяхната научноизследователска и експертна дейност при разработването на дисертационния труд.

III. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОВЕЖДАНЕТО НА ИЗПИТИ ПО ДОКТОРСКИ МИНИМУМ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“

За постигане целите на изпитите по докторски минимум, същите се провеждат при спазване на определени изисквания:

- осигуряване на възможност за пълна изява на знанията на докторантите;
- осигуряване на обективност и безпристрастност на оценката;
- осигуряване на съответствие между проверяваните знания, умения и навици с поставените цели;
- осигуряване на икономия на време и добра организация на проверка на знанията и оформяне на крайната оценка.

IV ФОРМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТА

Формата на изпитите по докторски минимум в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е писмена и устна.

V. ПРОЦЕДУРИ ПО ПРЕДВАРИТЕЛНА ПОДГОТОВКА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИ ПО ДОКТОРСКИ МИНИМУМ

Провеждането на изпити по докторски минимум в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е в съответствие с индивидуалния план на докторанта и е предшествано от предварителна подготовка по разработването, приемането и утвърждаването на програми по задължителните, избираемите и факултативните учебните дисциплини от учебните планове по докторската програма, в съответствие със Стандарта за обучение в докторски програми във ВВВУ „Георги Бенковски“. Разработването на програмите е от научния ръководител, който ги внася за обсъждане и приемане на съвет на първичното звено и утвърждаване от Началника на първичното звено.

По предложение на научния ръководител съветът на първичното звено приема състав на изпитни комисии за провеждане на изпити по докторски минимум.

Изпитните комисии се състоят от 3 (три) хабилитирани лица, притежаващи необходимата компетентност по учебните дисциплини, по които се полагат изпити по докторски минимум, в т.ч. най-малко един хабилитиран в професионалното направление на докторската програма и с участието на научния ръководител/и.

Съветът на първичното звено приема и утвърждава двама квестори, в присъствието, на които се провежда писмената част на изпитите по докторски минимум.

Съставът на изпитните комисии, квесторите, датата и мястото на провеждане на изпити по докторски минимум се отдават в заповед на Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“.

VI. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ПО ДОКТОРСКИ МИНИМУМ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“

Допускането до провеждане на изпити по докторски минимум е на основание заявление (по образец) на докторанта по етапен ред до Началника на ВВВУ „Георги Бенковски“.

Провеждането на изпитите по докторски минимум в докторска програма

„Организация и управление на въоръжените сили“ е на два етапа - писмен и устен.

Времетраенето на изпитите по докторски минимум в писмена форма е 4 (четири) часа. В началото на всеки изпит, председателят на изпитната комисия, назначена със заповед на Началника на ВВУ „Георги Бенковски“, в присъствието на членовете на комисията, квесторите и докторанта, провежда кратък инструктаж.

Докторантът, в присъствието на изпитната комисия тегли изпитен билет по съответната учебна дисциплина и съобщава съдържанието на въпросите в него, след което му се предоставят празни листи, върху които предстои представянето на отговорите на въпросите и се съобщава времето на започване и на приключване на писмения изпит.

Писменият изпит се провежда в присъствието на квестора/ите, след изтичане на 4-те часа (или по-рано, ако докторантът е приключил), писмената работа се предава от докторанта на квестора. Последният предава писмената работа на председателя на изпитната комисия.

Председателят на изпитната комисия в определено от него време и останалите членове на изпитната комисия извършват проверка на писмената работа. Всеки член на изпитната комисия оценява самостоятелно изпитната работа, след което се пристъпва към провеждането на устен изпит.

До устен изпит се допуска докторант, получил на писмения изпит най-малко оценка „много добър 4.50“.

Устният изпит се провежда в присъствието на председателя и всички членове на изпитната комисия, като всеки член задава доуточняващи въпроси по въпросите от изпитния билет.

Докторантът отговаря кратко, точно и ясно на поставените въпроси и напуска залата.

Членовете на изпитната комисия поотделно оценяват устния изпит и съобщават оценката на председателя на изпитната комисия.

Общата оценка от изпитите по докторски минимум се получава като средна оценка от оценките от писмения и устния изпит на всеки член на изпитната комисия.

Председателят на изпитната комисия в присъствието на двамата членове на комисията уведомява докторанта за резултатите от проведените писмен и устен изпит.

За издържан изпит по докторски минимум се зачита, когато средната оценка от писмения и устния изпит е най-малко „много добър“.

За резултатите от изпитите по докторски минимум се изготвя протокол, в който освен оценката се нанася и кредитния еквивалент за съответната учебна дисциплина от учебния план на докторската програма. Протоколът се изготвя в два екземпляра, подписани от председателя и всички членове на изпитната комисия. Единият екземпляр от протокола се предава в НИС на ИНИИД за прилагане към докторантското досие, а другият се съхранява в първичното звено.

На докторант, получил оценка по-ниска от „много добър“ на изпитите по докторски минимум, научният ръководител насрочва нова дата.

VII. ИЗПИТНА ОЦЕНКА

Критериите за оценяване на знанията на докторантите са:

Отличен: Докторантът показва всестранны и задълбочени знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си, притежава практически умения и навици, свързани с националната сигурност и висока степен на критично мислене. Притежава познания и ИГ способност. По умел начин се сравняват и съпоставят основни тези на два текста и/или автора, както и на две или повече школи. Необходимо е балансирано представяне на най-важните тезиси позиции и използване на стегнат и уместен академичен и научен стил. Оценява се успешното излагане на убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение. Този доказателствен материал е подкрепен с ясно, точно и убедително цитиране. Необходимо е да се демонстрират добри аргументативни умения при интегриране на теорията с практиката при наличие на подходяща информация за постигане на целите на изложението (разработката). Заключителната част

изразява ясно становището на докторанта по въпроса. Отлично се оценява и използването на прецизна терминология и литературната езикова грамотност.

Много добър: Докторантът има пълни и задълбочени знания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи със специализираната терминология. По-голяма част от информацията е умело разгърната. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Доказателственият материал е подкрепен с ясно, точно и убедително цитиране. Необходимо е да се демонстрират добри аргументативни умения при интегриране на теорията с практиката при наличие на подходяща информация за постигане на целите на изложението (разработката). Заклучителната част изразява ясно становището на докторанта по въпроса. Много добре се оценява стегнатия академичен и научен стил като се допускат само отделни езикови неточности.

Добър: Докторантът има пълни знания, уверено ги прилага на практика, служи си със специализираната терминология. Сравняват се и се противопоставят по-голяма част от аргументите на две или повече теоретични школи, автори и/или произведения. Наблюдава се превес на една теория или школа. По-голяма част от информацията е умело разгърната. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основната информация, но с леко нарушен баланс при представянето ѝ. Доказателственият материал е подкрепен с ясно, точно и убедително цитиране. Необходимо е да се демонстрират добри аргументативни умения при интегриране на теорията с практиката при наличие на подходяща информация за постигане на целите на изложението (разработката). От заключителната част се разбира становището на докторанта по въпроса. Допускат се отделни езикови неточности.

Среден: Докторантът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навици, недостатъчно точно излага мислите си. Отговорът показва, сравнява и съпоставя само някои от ключовите аргументи на два текста/автора или теоретични школи. Наблюдава се превес само на една теоретична постановка. Доказателственият материал е

представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Направен е опит за постигане на академичност и научност в стила на изразяване. Някои от аргументите са неправилно разбрани и неуместно интерпретирани, но като цяло същността на текста е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но гледната точка (позиция) на докторанта остава неясна. Съществуват основни пропуски в езиковата компетентност.

Слаб: Докторантът няма необходимите знания, допуска принципи грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпросите, не излага мислите си логично. Направен е опит за сравнение и съпоставка на два текста (автора) или теоретични школи, но не са показани достатъчни знания или разбиране на материала. Докторантът не разполага с достатъчен обем информация. Съдържат се само някои от ключовите позиции за анализ. В представянето липсва добра аргументация. Тезата е поставена неточно и неясно. Има наличие на сериозни пропуски в информацията и уменията по отношение на теоретичните, понятийните и/или практическите елементи в изложението. Липсва интеграция между посочените компоненти за целите на изложението. Съществува само опит за академичен и научен стил, а цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.

Методиката за провеждане на изпити по докторантски минимум в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е обсъдена на заседание на катедра „Тактика, въоръжение и системи за сигурност в отбраната“ с протокол № __/__.__.2023 г. и е приета на заседание на ФС на факултет „Авиационен“ с протокол № __/__.__.2023 г.

Началник на катедра „ТВССО“:
Полк. проф. д. н. инж. _____ Милен Атанасов
____.____.2023 г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „АВИАЦИОНЕН“
ПОЛК. ПРОФ. Д-Р _____ МАНУШ ХРИСТОВ
__._.2023 г.

М Е Т О Д И К А
ЗА
АТЕСТИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИ ПО
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ“

Професионално направление:
9.2. „ВОЕННО ДЕЛО“

Област на висшето образование:
9. „СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“

Долна Митрополия
2023 г.

МЕТОДИКА ЗА АТЕСТИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата методика определя реда и процедурите за атестиране на докторанти в ВВВУ „Георги Бенковски“.

Описани са критериите за натрупване на кредити от научноизследователската работа на докторантите и редът за тяхното приемане.

Определена е процедурата за атестиране на докторантите от първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма. Формулирани са оценките, които докторантът получава от атестирането и начина за тяхното формиране.

В приложение е даден образец на отчет на докторанта, който всеки докторант трябва да внесе за разглеждане в първичното звено в края на всяка година от обучението си.

II. КРИТЕРИИ ЗА НАТРУПВАНЕ НА КРЕДИТИ ОТ НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА НА ДОКТОРАНТИТЕ

Кредити от научно-изследователска работа се натрупват от:

- изпълнение на научно-изследователските дейности, включени в индивидуалния учебен план на докторанта;
- подготовка и участие с доклади на научни форуми в страната и чужбина;
- подготовка и публикуване на статии в научни списания в страната и чужбина;
- участие в научни проекти;
- подготовка на дисертационния труд и автореферата за предварително обсъждане в първичното звено;
- получена положителна оценка от предварителното обсъждане в първичното звено;
- успешна защита на дисертационния труд пред научно жури.

За систематизиране и анализ на публикации, свързани с проблемите,

решавани в дисертационния труд, се натрупват от 15 до 25 кредита. Точният брой на кредитите се приема на заседание на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма, по предложение на научния ръководител. За подготовка и представяне на кратко резюме от извършения литературен обзор и обща структура на дисертационния труд пред първичното звено се натрупват 10 кредита.

За разработване на методите и алгоритмите за обработка от дисертационния труд се натрупват от 15 до 25 кредита. Точният брой на кредитите се приема на заседание на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма, по предложение на научния ръководител.

За подготовка и представяне на кратка презентация за разработените методи и алгоритми пред първичното звено се натрупват 5 кредита.

За разработване на компютърни симулации, извършване на изследвания и анализ на получените резултати се натрупват от 15 до 25 кредита. Точният брой на кредитите се приема на заседание на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма, по предложение на научния ръководител.

За подготовка и представяне на кратка презентация за резултатите, получени от компютърните симулации и извършените изследвания пред първичното звено се натрупват 5 кредита.

За подготовка и участие с доклад на научни форуми се натрупват кредити както следва:

- за всеки доклад изнесен на научен форум в страната, който се публикува на български език и не е индексирен в международните научни бази данни - 5 кредита;

- за всеки доклад изнесен на международен форум в страната или чужбина, който е публикуван на чужд език и не е индексирен в международните научни бази данни - 7 кредита;

- за всеки доклад изнесен на научен форум, който е индексирен в международните научни бази данни - 10 кредита;

- за всеки доклад изнесен на научен форум, който е с импакт фактор – 12 кредита.

За подготовка и публикуване на статии в научни списания се натрупват кредити както следва:

- за всяка статия, публикувана на български език в научно списание в страната, което не е индексирено в международните научни бази данни - 5 кредита;

- за всяка статия, публикувана на чужд език в научно списание в страната или чужбина, което не е индексирено в международните научни бази данни - 7 кредита;

- за всяка статия, публикувана в научно списание, което е индексирено в международните научни бази данни - 10 кредита;

- за всяка статия, публикувана в научно списание, което е с импакт фактор 12 кредита.

За работа на докторантите по научни проекти се натрупват кредити както следва:

- по университетски проект - 5 кредита за всяка година участие , но не по- малко от 5 кредита на проект;

- по национален проект - 10 кредита за всяка година участие , но не по- малко от 10 кредита на проект;

- по международен проект или такъв по европейски програми - 15 кредита за всяка година участие, но не по-малко от 15 кредита на проект.

За подготовка, оформяне на дисертационния труд и автореферата за предварително обсъждане, и положителна оценка от предварителното обсъждане се натрупват 30 кредита.

За получена положителна оценка от защита пред научно жури се натрупват 5 кредита.

III. АТЕСТИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

Атестирането на докторантите се извършва от първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма, преди първото заседание на

съвета на основното звено, след изтичане на съответната година от обучението на докторанта.

До 3 работни дни след изтичане на съответната година на обучение, докторантът представя личния си отчет на научния си ръководител.

До 3 работни дни след представянето на личния отчет, научният ръководител го обсъжда с докторанта и двамата го разписват.

До 10 работни дни след изтичане на съответната година на обучение, научният ръководител представя на началника на първичното звено, в което се извършва обучението по докторската програма, личния отчет и писмена атестация за работата на докторанта през изтеклата година на обучение.

Началникът на първичното звено определя дата за заседание на първичното звено, на което да бъде разгледана работата на докторанта.

В писмената си атестация научният ръководител дава оценка на изпълнението на предвидените дейности в работния план за изтеклата година от обучението, като предлага колко кредита да бъдат дадени за отделните дейности. В заключението на атестацията той предлага и каква оценка да бъде поставена на докторанта за извършената през годината работа.

На своето заседание съветът на първичното звено изслушва личния отчет на докторанта и атестацията на научния ръководител. Членовете на съвета обсъждат работата на докторанта и изразяват мнение, относно предложените кредити за различните дейности. Чрез гласуване се приемат по отделно броя кредити за учебната дейност и броя кредити за научноизследователската дейност на докторанта през изминалата година.

Приемането на кредитите е с явно гласуване и обикновено мнозинство. След приемането на кредитите съветът на първичното звено гласува оценката от атестирането на докторанта за изтеклата година. Приемането на оценката е с явно гласуване и обикновено мнозинство. Оценките на докторантите в низходящ ред могат да бъдат:

- много добра;
- добра;

- задоволителна;
- отрицателна.

За поставяне на съответната оценка е необходимо докторантът да е натрупал от извършена работа следните проценти от предвидените в работния план кредити за годината:

- за много добра оценка над 90%;
- за добра оценка от 80% до 90%;
- за задоволителна оценка от 70% до 80%;
- за отрицателна оценка под 70%.

По-големият брой кредити от научноизследователска дейност не може да компенсира неизпълнените кредити от учебна дейност и обратно, освен ако това неизпълнение е по обективни причини. Ако по една от двете дейности докторантът има под 70% от необходимия брой кредити, общата крайна оценка не може да бъде по-висока от задоволителна. Ако по една от двете дейности докторантът има от 70% до 80% от необходимия брой кредити, крайната оценка не може да бъде по-висока от добра.

При неизпълнение на всички предвидени дейности от индивидуалния учебен план, на заседанието на съвета на първичното звено, задължително се коригира работният план за следващата година, като в него се прехвърлят неизпълнените дейности от изтеклата година.

Ако неизпълнението на предвидените дейности от индивидуалния учебен план е за последната година от обучението, но докторантът е изпълнил изцяло учебните дейности от учебния план по докторската програма, то докторантът се предлага за отчисляване с право на защита.

Ако неизпълнението на предвидените дейности от индивидуалния учебен план е за последната година от обучението и докторантът не е изпълнил изцяло учебните дейности от учебния план по докторската програма, то докторантът се предлага за отчисляване без право на защита.

Началникът на първичното звено предлага оценките от атестирането на докторантите, за утвърждаване от съвета на основното звено.

Методиката за атестиране на докторанти в докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“ е обсъдена на заседание на катедра „Тактика, въоръжение и системи за сигурност в отбраната“ с протокол № ___/___..2023 г. и е приета на заседание на ФС на факултет „Авиационен“ с протокол № ___/ .....2023 г.

Началник на катедра „ТВССО“:

Полк. проф. д. н. инж. _____Милен Атанасов
_____.____.2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

на

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ”

Квалификационна характеристика	2
Учебен план за редовна форма на обучение	9
Учебен план за задочна форма на обучени	13
Учебен план за дистанционна форма на обучение	17
Учебен план за свободна форма на обучение	21
Методика за прием	25
Методика за провеждане на изпити	34
Методика за атестиране	42
Съдържание	49

Началник на катедра „ТВССО“:

Полк. доц. д. н. инж. _____ Милен Атанасов

__ . __ . 2023 г.